

DENGANG DA PÅ ”KUREN”1929.

Med tilladelse fra Ejvind Lassen, som har afskrevet Gert Poulsens erindringer i 2006-2007, bringes her et uddrag. Hele erindringsartiklen kan læses på Engesvangs Lokalhistoriske Arkivs hjemmeside:

<https://www.engesvangarkiv.dk/gert-poulsens-erindringer/>.

Gert Poulsen:

Født i Engesvang Krat i 1905, død i Ans i 1987.

Dimitterede som lærer fra Nr. Nissum Seminarium omkring 1933. Han var enelærer og kirkesanger, først i

Harboøre, dernæst i Agri og sidst i Kongens Tisted. Sit otium nød han sammen med sin kone Signe i Ans, hvor han var aktiv inden for mange områder. F.eks. havde både kirke og ældreomsorg hans store interesse.

”Jeg blev syg og kom på ”Kuren ved Hald”.

En dag i november (1928) gik jeg og pløjede vest for banen, da mærkede jeg, at det gjorde ondt ind for hjertet, når jeg skulle trække ploven tilbage, når den var stødt på en sten og gået af jorden. Det blev værre, som dagene gik. En dag lige før jul bar jeg uheldig og fik en finger beskadiget i en roe rasper. Set var så slemt, at jeg ikke kunne lave noget med hånden, men måtte holde mig inde. Jeg kom ikke ud til landbruget mere, for sygdommen omkring hjertet tog til. Jeg blev nervøs og bange, jeg turde ikke komme op at køre på en vogn, jeg syntes hele tiden den ville vælte. Jeg var ængstelig og bange, hvis far eller en anden var ude om aftenen. Min puls var alt for høj. Jeg var hos lægen i Bording et par gange, men han kunne ikke hjælpe mig. sygdommen tog til, jeg kunne ikke sove om natten.

Så var der nogle, der rådede far til, at jeg skulle op til overlæge Brink Eliassen på ”Kuren ved Hald”. Han skulle være så dygtig på dette område. Far fik pr. telefon aftalt en tid, da vi måtte komme. Det var en forfærdelig snevinter dette år med mægtige høje snedriver. Jeg husker, at rutebilen flere steder kørte gennem udgravninger, hvor sneen ved siderne var højere end bilen. Overlægen undersøgte mig meget grundigt, min puls var den dag 120, det normale er jo 72. jeg fik noget medicin, og så skulle jeg komme igen 14 dage efter, for at han kunne se, om der var indtruffet en bedring. Næste gang rejste jeg alene, sygdommen stod på samme stade, og overlægen tilrådede en indlæggelse på ”Kuren”. Jeg fik de nødvendige papirer med hjem, vi fik dem udfyldt og sendt dem ind. Nogen tid efter kom der besked om, at jeg måtte møde på ”Kuren” en dag sidst i marts måned.

Der var en liste med over de ting, jeg skulle have med. Jeg skulle selv betale en del af opholdet, sygekassen betalte en del, og amtet gav et tilskud. Jeg kørte med rutebilen helt ind til Viborg, fordi jeg havde bagage med, og tog så bybussen ud til ”Kuren”. ”Kuren”, der ejedes og blev drevet af Røde Kors i Danmark, havde først været øvelseslejr for danske soldater. I krigsårene 1914 til 1918 var der tyske krigsfanger der. Der var også russiske, franske og engelske, derfor var lejren delt i tre dele. Nu var den del, der lå op ad landevejen, i brug til kontor og beboelse for personalet. Afdeling B var for oppegående patienter, der var på rekreation og som kunne gå til behandlingsafdelingen.

Bussen kørte op til ”Modtagelsen”, og jeg blev vist ind til forstanderinden. Hun bød mig velkommen, og jeg fik en seddel, som jeg skulle aflevere til Søster Gertrud på Pav. 10. det var på en 12 mands stue, jeg skulle bo, det var flinke mennesker alle sammen, men der var megen uro både nat og dag. tre af dem var krigsinvalidere fra Sønderjylland, de var ikke lette at forstå, men værre var det med at forstå en fra Bornholm. De første tre dage gik med at gå til læge, jeg var hos tre forskellige til undersøgelser. Den 4. dag skulle jeg til sognerådsmøde, som de kaldte det deroppe. Der sad alle lægerne samlede omkring et bord og snakkede om behandlingen. Jeg skulle have kulsyrebade, jeg skulle i liggehal 1 time hver dag og gå tur i skoven mindst to timer hver dag, og så skulle jeg have et glas fløde og et glas kærnemælk samt et maltøl om dagen. Jeg var gået langt ned i vægt.

Der var gode forhold på ”Kuren”. Hver morgen var der andagt i foredragssalen ved forstanderinden, var hun forhindret, var der en anden ældre søster, der læste andagt stykket og bad et fadervor. Der blev sunget en salme før og efter. Hver aften var der andagt i en mindre sal ved en af diakonerne. Dem var der tre af, og de var alle ansat på badeafdelingen. Hver søndag var der gudstjeneste i foredragssalen ved præster inde fra Viborg.

Hver gang jeg skulle i bad, kom jeg ned i et badekar, der var fyldt med vand, hvori var blandet kemikalier, det var dejligt varmt den første gang, men varmegraderne aftog fra dag til dag, og styrken af kulsyre blev forøget, og opholdet i vandet blev længere for hver gang. Når jeg kom af vandet, fik jeg et lagen omkring mig, og så kom jeg i seng, hvor jeg blev rullet ind i laget og så pakket ind i tæpper. For hver gang blev hviletiden længere. Da jeg var færdig med badene, skulle jeg have vibrationsmassage på bryst og ryg, og så skulle jeg have en times arbejde i

gartneriet. Da jeg havde været der et par uger og havde lært en del af patienterne på 10 at kende, blev der en ledig seng på en fire mands stue, og de tre der var tilbage opfordrede mig til at flytte ind til dem.

Vi fulgtes ad til Søster Gertrud for at få tilladelsen til dette. Det havde hun intet imod, og så flyttede jeg ind til dem. Der var en købmand, en skrædder og en landmand. Det var dejlige mennesker at være sammen med.

Købmand Sørensen boede i Viborg Søndermark, da han senere blev rask, købte han en købmandsforretning.

Tvis, hvor han oparbejdede en stor og solid forretning, som han efter sin kones død overdrog til sin søn. Han og en datter overtog en lille manufaktur – og trikotageforretning i Tvis.

I årene på seminariet besøgte jeg dem altid i sommerferien, når jeg cyklede frem og tilbage mellem Engesvang og seminariet. Senere, mens vi boede i Harboøre, havde vi et godt hvilested i det gæstfrie hjem. Signe kom også til at sætte stor pris på de rare og gæstfrie mennesker. I Thyborøn havde vi en sommerbesøg af datteren, hun var sammen med nogle andre unge på tur og skulle ind til os for at bringe en hilsen fra sin far. Vi fire fulgtes gerne ad, på turene i skoven, en officer i Frelsens hær var ofte med, det var godt følgeskab.

Opholdet og behandlingerne, jeg fik, hjalp mig godt. Da jeg blev udskrevet, sagde overlægen til mig: ”De kan blive helt rask, men det vil vare længe, de må ikke udsætte dem for stærke sindsbevægelser, men må lære at tage alt men en knusende ro, og de må aldrig mere tage fat på landbrug”. Jeg havde været på ”Kuren” i 6 uger og kom hjem først i maj måned.”

Hald Ege Samlingen

På Hald Ege Samlingens hjemmeside: <http://haldegesamlingen.dk/index.html> kan du læse alt om Hald Lejrene 1868-1880 og Lazaretlejren 1917-1920 i Burkhard Koops bog:

”Eldoradoet deroppe på Heden”

På Hald Ege Samlingens vegne/
Poul Harald Christensen